

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi koulutus- ja erorahastosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että koulutus- ja erorahastosta annettuun lakiin lisättäisiin muutoksenhakumenettelyä koskevat säännökset. Rahaston päätöksiin haettaisiin muutosta työttömyysturvalautakunnalta, joka käsittelee ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyysturvaa ja työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskevia valitusasioita. Työttömyysturva-

lautakunnan asiassa antama päätös olisi lopullinen. Lakiin ehdotetaan otettavaksi myös säännökset itseoikaisusta ja virheiden korjaamisesta sekä täsmennettäväksi takaisinperintää koskevia säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Johdanto

Erorahasto on perustettu työntekijän erorahasta vuonna 1970 annetulla lailla (169/70). Laki kumottiin 1 päivänä tammikuuta 1979 voimaan tulleella erorahallailla (947/78), jolla lain soveltamispiiriä laajennettiin koskemaan eräitä kuntien ja kirkon viranhaltijoita. Erorahaa maksettiin työntekijälle, joka oli menettänyt työpaikkansa sen vuoksi, että työnantaja oli taloudellisista tai tuotannollisista syistä joutunut supistamaan työvoimaa tai lopettanut toimintansa, ja jonka uudelleen työhön sijoittuminen oli iän tai muun syyn vuoksi ilmeisen vaikeata. Erorahan maksamista koskevat säännökset oli tarkoitettu täydentämään työntekijöiden ja viranhaltijoiden irtisanomissuojaa. Erorahan maksamisesta huolehti erorahasto.

Erorahalaki kumottiin 1 päivänä elokuuta 1990 voimaan tulleella koulutus- ja erorahastosta annetulla lailla (537/90). Uuteen lakiin otettiin säännökset koulutustuen myöntämisestä palkansaajan ammatillisen aikuiskoulutuk-

sen taloudellista tukemista varten. Tämän vuoksi myös rahaston nimi muutettiin koulutus- ja erorahastoksi. Erorahan myöntämistä koskevat edellytykset säilyivät uudessa laissa ennallaan. Mainitun lain mukaan maksetaan työ- tai virkasuhteen päättymisen johdosta työntekijälle sekä kunnan, kuntainliiton, evankelisluterilaisen ja ortodoksisen kirkon, seurakunnan, seurakuntaliiton ja muun seurakuntain yhtymän viranhaltijalle erorahaa sekä työ- tai virkasuhteen jatkuessa henkilökohtaista tukea omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten. Koulutustukea voidaan myöntää, jos työnantaja ei maksa edunsaajalle palkkaa koulutuksen ajalta. Erorahan ja tuen suuruudesta sekä myöntämisen edellytyksistä määrätään tarkemmin rahaston säännöissä.

Koulutus- ja erorahaston toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö, joka vahvistaa sen säännöt ja nimittää sen ylintä päätösvaltaa edustavan elimen, hallintoneuvoston jäsenet työnantajain ja työntekijäin edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Rahaston sääntöjen mukaan hallintoneuvosto nimittää rahastolle kalenterivuodeksi kerrallaan johtokunnan, jonka jäsenistä viisi edustaa työnantajia ja viisi

palkansaajia. Johtokunta muun muassa käsittelee ja ratkaisee eroraha- ja aikuiskoulutusrahakemukset.

Koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukainen toiminta rahoitetaan siten, että työttömyyskassalaisissa (603/84) tarkoitettu työttömyyskassojen keskuskassa suorittaa varoistaan rahastolle sen menoja varten vuosittain määrän, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana prosenttimääränä työnantajan asianomaisena vuonna maksamista työpalkoista. Valtio suorittaa mainitun maksun rahastolle erikseen.

Vuonna 1991 koulutus- ja erorahastolle tehtiin 16 964 erorahakemusta, joista kielteisiä ratkaisuja annettiin 1 973 kappaletta. Vuodelle 1992 vastaavat arvioluvut ovat noin kaksinkertaisia. Aikuiskoulutuslisää koskevia hakemuksia vuonna 1991 oli 5 546 kappaletta, joista kielteisiä päätöksiä annettiin 899 kappaletta. Ammattikoulutusrahaa koskevia perushakemuksia vuonna 1991 pantiin vireille 11 688 kappaletta, joista 2 655 kappaletta hylättiin.

1.2. Nykytila

Koulutus- ja erorahastosta annetussa laissa ei ole säädetty muutoksenhausta rahaston antamiin päätöksiin. Koulutus- ja erorahastossa on tähän saakka noudatettu menettelyä, jonka mukaan rahaston antamaan päätökseen tyytymätön on voinut hakea oikaisua rahastolta. Rahasto on itseoikaisuna muuttanut aikaisemman päätöksensä silloin, kun siihen on ollut uuden selvityksen perusteella aihetta. Itseoikaisun mahdollisuudestakaan ei ole säädetty laissa eikä siitä myöskään ole mainintaa rahaston säännöissä. Rahaston myönnettäviä etuuksia koskevia oikaisupyynnöitä on tehty myös sosiaali- ja terveysministeriölle.

Korkein hallinto-oikeus on ennen koulutus- ja erorahastosta annetun lain voimaantuloa annetusta erorahaston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta 17 päivänä tammikuuta 1992 antamallaan päätöksellä äänestyksen jälkeen katsonut, että rahastoa on pidettävä sellaisena muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) 1 §:ssä tarkoitettuna hallintoviranomaisena, jonka päätökseen on haettava muutosta mainitussa laissa säädetystä järjestyksestä. Edelleen päätöksessä on katsottu, että erorahastoa on pidettävä sellaisena sanotun lain 2 §:ssä tarkoitettuna ylempänä hallintovi-

ranomaisena, jonka päätöksestä, ottaen huomioon myös saman lain 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n säännökset, tehdään valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Päätöstä on perusteltu lisäksi sillä, että erorahan myöntäminen on työttömyysturvaan liittyvänä tukimuotona rinnastettavissa sosiaalietuuden antamiseen tuen hakijalle sekä erorahaston asemalla sosiaali- ja terveysministeriön alaisena elimenä. Rahaston antamiin päätöksiin on edellä selostetun ratkaisun jälkeen liitetty muutoksenhakuosoitus, jonka mukaan rahaston päätöksiin haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Koulutus- ja erorahastoa on pidetty perinteisesti työmarkkinaosapuolten sopimukseen perustuvana yhteisönä. Se on sääntöjensä tulkinnassa noudattanut yleensä varallisuus oikeudellisten oikeustointen tulkintaperiaatteita. Erorahaa ja koulutustukea voidaan pitää sosiaalietuuksina. Muita tällaisia etuuksia, kuten työttömyysturva-, työ- ja kansaeläke- sekä sairausvakuutusetuksia koskevissa asioissa ensi asteen muutoksenhaku tapahtuu erityisiin lautakuntatyyppeihin muutoksenhakuelimiin, kuten työttömyysturvalautakuntaan, eläkelautakuntaan ja tarkastuslautakuntaan. Niiden antamista päätöksistä voi vielä yleensä valittaa viimeisenä asteena vakuutus-oikeuteen. Näissä muutoksenhakuelimissä myös työmarkkinaosapuolet ovat edustettuina. Korkein hallinto-oikeus on taas hallinto-oikeudellisissa valitusasioissa ylintä tuomiovaltaa käyttävä tuomioistuin, joka noudattaa yleisiä hallinto-oikeudellisia tulkintaperiaatteita. Sosiaaliturvajärjestelmien muutoksenhakujärjestelmien yhtenäisyyden vuoksi ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että muutoksenhaku koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaisissa asioissa tapahtuisi korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

1.3. Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että koulutus- ja erorahastosta annettuun lakiin otettaisiin muutoksenhakumenettelyä koskevat säännökset. Lakiin ehdotetaan myös otettavaksi säännös, jonka mukaan koulutus- ja erorahaston tulee etuuden myöntämistä ja epäämistä sekä takaisinperintää koskevassa asiassa antaa hakijalle kirjallinen päätös (3a §). Rahaston päätökseen voidaan merkitä rahaston nimi ja päätöksen antaja koneellisesti tai leimalla. Muutosta rahaston päätöksiin haettaisiin työt-

tömyysturvalautakunnalta (3b §). Mainittu lautakunta käsittelee ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyysturvalain (602/84) ja työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) mukaisia valitusasioita. Myös erorahaa voidaan pitää työttömyysturvaan liittyvänä tukimuotona. Eroraha- ja koulutustukiasioiden käsitteleminen edellyttää lisäksi erityistä työelämän tuntemusta. Työttömyysturvalautakunnan nykyisessä kokoonpanossa tämä on otettu huomioon, koska työmarkkinaosapuolet kuuluvat sen jaostojen kokoonpanoon. Uuden muutoksenhakuelimen perustaminen ja ylläpito pelkästään koulutus- ja erorahaston käsittelemiä asioita varten aiheuttaisi olennaisesti enemmän kustannuksia kuin valitusasioiden käsittely työttömyysturvalautakunnassa. Työttömyysturvalautakunnalla on jo olemassa oleva organisaatio ja tekniset valmiudet tämän tyyppisten asioiden käsittelemiseen. Työttömyysturvalautakunta on lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnollisen valvonnan alainen kuten koulutus- ja erorahastokin.

Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien rahaston sääntöjen mukaan rahasto voi tietyissä tapauksissa myöntää etuuden, vaikka sääntöjen asettamat muodolliset myöntämisedellytykset eivät täyty, mikäli etuuden epääminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen. Näin voidaan tehdä muun muassa silloin, kun työssä-olovuosia samassa työsuhteessa koskeva säännön mukainen edellytys ei täyty, mutta erorahan epääminen työsuhteessa palveltua kokonaisaikaa tarkastellen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen. Ratkaisun tekeminen edellyttää kuitenkin johtokunnan yksimielistä päätöstä. Koska tällaisissa tapauksissa ei ole kysymys hakijan ehdottomasta oikeudesta etuuteen, sääntöjen asettamien edellytysten täytyessä, vaan rahastolle annetun harkintavallan käyttöä kohtuuttomien ratkaisujen välttämiseksi yksittäistapauksessa, ei ole perusteltua, että tällaiseen ratkaisuun olisi muutoksenhakuoikeus. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, ettei muutoksenhakuoikeutta tällaisten tapausten osalta olisi.

Valitusasioiden käsittelyn nopeuttamiseksi ja turhien muutoksenhakuasioiden käsittelyn välttämiseksi ehdotetaan, että rahaston päätöstä koskeva valitus kulkisi aina rahaston kautta. Mikäli rahasto katsoisi valituksen yhteydessä esitetyn selvityksen perusteella aiheelliseksi suostua kaikilta osin valittajan vaatimuksiin, se voisi antaa oikaisupäätöksen (3c §). Tällöin

valituskirjettä ei toimitettaisi enää työttömyysturvalautakunnalle, vaan valitus raukeaisi. Oikeusturvasyistä valittajalla olisi kuitenkin aina oikeus valittaa rahaston antamasta oikaisupäätöksestä työttömyysturvalautakuntaan. Siinä tapauksessa, ettei rahasto voisi suostua kaikkiin valituksessa esitettyihin vaatimuksiin sen tulisi toimittaa valitusta koskevat asiakirjat viipymättä työttömyysturvalautakunnalle oman lausuntonsa ohella. Erityisesti koulutustukea koskevien asioiden muutoksenhakuun liittyvien menettelytapojen tulisi myös rahastossa olla riittävän nopeaa todellisen oikeusuojan saavuttamiseksi. Jos rahasto olisi valmis hyväksymään valittajan vaatimukset vain osittain, se voisi siltä osin myöntää vaaditun edun ja ilmoittaa siitä valitusasiaa käsittelevälle työttömyysturvalautakunnalle. Tällöin rahasto ei myöskään antaisi valittajalle uutta valituskelpoista päätöstä, koska asia on valituksen perusteella jo ratkaistavana muutoksenhakuasteessa, vaan se ainoastaan ilmoittaisi asiasta valittajalle kirjallisesti.

Koulutustuki- ja eroraha-asioiden ratkaisuun sisältyy harvoin merkittäviä oikeudellisia ongelmia. Kysymys on useimmiten tosiasianäytön harkinnasta ja muodollisten edellytysten toteutamisesta, mikä ei välttämättä edellytä moniportaisen valitusjärjestelmän olemassaoloa. Lisäksi erityisesti koulutustukiasioissa nopean lopullisen ratkaisun saaminen on tarpeen edunsaajan kannalta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että työttömyysturvalautakunnan antamasta päätöksestä ei voisi enää valittaa, vaan sen päätös olisi koulutus- ja erorahaa koskeissa asioissa lopullinen.

Koska työttömyysturvalautakunta olisi järjestelmän ainoa muutoksenhakuaste, ehdotetaan, että se voisi asianosaisen tai rahaston hakemuksesta poistaa rahaston lainvoimaisen päätöksen tai oman aikaisemman päätöksensä ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi (3 d §). Edellytyksenä olisi, että rahaston tai työttömyysturvalautakunnan päätös on perustunut väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen. Tämä mahdollistaisi päätöksen poistamisen muun muassa silloin, kun etuuden myöntäminen on perustunut hakijan ilmoittamiin väärin tietoihin.

Lakiin ehdotetaan myös otettavaksi säännös, joka mahdollistaisi edun myöntämisen tai myönnetyn edun lisäämisen aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä. Säännös nopeuttaisi ja joustavoittaisi hakijan mahdolli-

suuksia toteuttaa oikeutensa silloin, kun aikaisemmin tehdyn kielteisen ratkaisun perusteet osoittautuvat myöhemmin vääriksi sellaisen asiaan vaikuttavan uuden selvityksen johdosta, jota ei ole ollut käytettävissä lainvoimaista päätöstä tehtäessä. Rahasto voisi ratkaista asian uudelleen hakijan eduksi myös työttömyysturvalautakunnan aikaisemmasta päätöksestä huolimatta.

Koulutus- ja erorahalakiin ehdotetaan otettaviksi lisäksi rahaston päätöksessä olevan virheen korjaamista koskevat säännökset (3e §), jotka vastaisivat hallintomenettelylaissa (598/82) omaksuttuja periaatteita. Rahaston päätöksessä oleva asiavirhe voitaisiin kuitenkin korjata vain asianosaisten suostumuksella. Kirjoitusvirhe rahaston tulisi korjata aina, ellei se johtaisi asianosaisille kohtuuttomaan tulokseen. Milloin asiaa käsitellään valituksena, tulisi korjattu päätös toimittaa työttömyysturvalautakunnan tiedoksi. Asianosaisille tulisi aina toimittaa korjattu päätös. Päätökseen, jolla rahasto ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saisi valittamalla haakea muutosta.

Muutoksenhakujärjestelmään liittyen myös aiheettomasti maksetun edun takaisin perimistä koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi (7 §). Pääsäännön mukaan aiheeton etu tulisi periä takaisin. Takaisinperimisestä voitaisiin kuitenkin kohtuusyistä kokonaan tai osittain luopua, jos aiheettoman edun maksamisen ei ole katsottava johtuneen sen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Takaisin perimisestä voitaisiin luopua, jos se katsotaan kohtuulliseksi ottaen myös huomioon aiheettoman edun myöntämiseen ja takaisinperintään johtaneet syyt. Takaisin perimisestä voitaisiin lisäksi luopua aina, jos takaisinperittävä määrä on vähäinen. Takaisinperintä edellyttäisi aiheettoman edun maksamisen perusteena olleen päätöksen purkamista ja epäyspäätöksen antamista, jos maksaminen on alunperin perustunut väärään tai puutteelliseen selvitykseen. Jos sen sijaan edunsaajan olosuhteissa on päätöksen antamisen jälkeen tapahtunut sellainen muutos, joka aiheuttaisi etuuden lakkauttamisen tai sen

määrän pienentämisen, on kysymys oikaisusta eikä menettelystä, joka edellyttäisi aikaiseman päätöksen purkamista. Jos esimerkiksi koulutusetuuden saaja laiminlyö ilmoittaa koulutustuen kohteena olevan koulutuksen keskeyttämisestä, voitaisiin aiheeton koulutustuki periä takaisin suoraan rahaston antamalla lainvoimaisella päätöksellä purkua hakematta. Tämän vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös (7a §), jonka mukaan edunsaajalla on velvollisuus ilmoittaa olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta rahastolle viipymättä. Tällaisen ilmoituksen laiminlyönnin vuoksi liikaa maksettu etu voitaisiin periä takaisin rahaston antamalla päätöksellä ilman päätöksen poistamista.

2. Esityksen vaikutukset

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on runsaan puolen vuoden aikana tullut vireille noin 500 valitusta. Tämän perusteella ja hakemusten ennakoitu kasvu huomioon ottaen työttömyysturvalautakuntaan arvioidaan tulevan vireille tämän lain mukaisia valitusasioita vuositasolla 800—1000 kappaletta, mikä edellyttää noin kahden esittelijän ja yhden valmistelijan työpanoksen lisäystä lautakunnassa. Tarvittavat resurssilisäykset hoidetaan hallinnonalojen välisin vakanssi- ja resurssisiirroin, esimerkiksi asuntohallinnon alalta.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaiset muutoksenhakuasiat voidaan siirtää työttömyysturvalautakuntaan käsiteltäviksi tämän lain mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

koulutus- ja erorahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annetun lain (537/90) 7 §, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a — 3 e ja 7 a § seuraavasti:

3 a §

Etua koskeva päätös

Koulutus- ja erorahaston tulee etuuden myöntämistä ja epäämistä sekä takaisinperintää koskevassa asiassa antaa hakijalle kirjallinen päätös. Rahaston päätökseen voidaan merkitä rahaston nimi ja päätöksen antaja koneellisesti tai leimalla.

3 b §

Muutoksenhaku

Rahaston antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta kirjallisella valituksella työttömyysturvalautakunnalta. Päätökseen, joka perustuu rahaston sääntöjen mukaiseen oikeuteen säännöissä mainituista etuuden saamisen edellytyksistä poiketen myöntää etuus yksimielisellä päätöksellä, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Valitus on toimitettava rahastolle viimeistään kolmantenkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun valittaja sai tiedon päätöksestä. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu valittajan ilmoittamalla osoitteella.

Työttömyysturvalautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

3 c §

Oikaisupäätös

Rahaston on käsiteltävä sille toimitettu päätös oikaisuasiana. Jos rahasto hyväksyy kaikkialta osin valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava oikaisupäätös. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 3 b §:ssä säädetään.

Jos päätöstä ei oikaista 1 momentissa mainituin tavoin, rahaston on viipymättä toimitettava valitusta koskevat asiakirjat ja lausuntonsa työttömyysturvalautakunnalle. Jos rahasto

hyväksyy osittain valituksessa esitetyt vaatimukset, se voi kuitenkin tältä osin heti myöntää vaaditun edun. Jos valituskirjelmä on jo toimitettu työttömyysturvalautakunnalle, on tästä ilmoitettava sille viipymättä.

3 d §

Päätöksen poistaminen ja uudelleen käsittely

Jos koulutus- ja erorahaston tai työttömyysturvalautakunnan lainvoimainen päätös on perustunut väärään tai puutteelliseen selvitykseen tai on ilmeisesti lainvastainen, työttömyysturvalautakunta voi asianosaisen hakemuksesta taikka rahaston esityksestä asianosaista kuuluttuaan poistaa rahaston tai oman päätöksensä ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, rahasto voi uuden selvityksen perusteella käsitellä asian uudelleen myös työttömyysturvalautakunnan aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä.

3 e §

Virheen korjaaminen

Jos koulutus- ja erorahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen (*asiavirhe*), rahasto voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Asiat virhettä ei kuitenkaan saa korjata asianosaisten suostumuksetta. Rahaston on korjattava päätöksessä oleva ilmeinen kirjoitusvirhe, jollei korjaaminen johda asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen. Korjaamisesta on tehtävä merkintä päätöksen tallekappaleeseen. Korjattu tai uusi päätös on annettava asianosaiselle, jolla on oikeus hakea siihen muutosta siten kuin 3 b ja 3 c §:ssä säädetään.

Päätökseen, jolla rahasto ei ole hyväksynyt virheen korjamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettuun pää-

tökseen on haettu muutosta ja muutoksenhakukirje on 3 c §:n 2 momentin mukaisesti toimitettu työttömyysturvalautakunnalle, on korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ilmoitettava ja siinä tehty päätös toimitettava työttömyysturvalautakunnalle.

Käsitellessään asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista taikka haettuaan työttömyysturvalautakunnalta päätöksen poistamista rahasto voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen kokonaan tai osittain, kunnes asia on ratkaistu.

7 §

Takaisinperintä

Tämän lain mukainen aiheettomasti maksettu etu on perittävä takaisin. Aiheettomasti maksettu etu voidaan jättää kokonaan tai osittain perimättä takaisin, jos se katsotaan kohtuulliseksi ja aiheettoman edun maksamisen ei ole katsottava johtuneen sen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta taikka jos takaisinperittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperimistä koskeva rahaston lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin

kuin lainvoimainen tuomio. Aiheettomasti maksettu etu saadaan periä takaisin myös vähentämällä se myöhemmin maksettavista etuuksista.

7 a §

Olosuhteiden muutos

Jos koulutusetuuden saajan olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, että se aiheuttaisi etuuden lakkauttamisen tai sen määrän pienentämisen, tulee hänen viipymättä ilmoittaa siitä rahastolle. Tällaisen ilmoituksen laiminlyönnin vuoksi liikaa maksettu etu voidaan periä takaisin rahaston antamalla päätöksellä ilman 3 d §:ssä tarkoitettua päätöksen poistamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaiset muutoksenhakuasiat voidaan siirtää työttömyysturvalautakuntaan tämän lain mukaan käsiteltäviksi.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma HUUHTANEN*

Laki

koulutus- ja erorahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annetun lain (537/90) 7 §,
 sekä
lisätään lakiin uusi 3 a—3 e ja 7 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

Etuutta koskeva päätös

Koulutus- ja erorahaston tulee etuuden myöntämistä ja epäämistä sekä takaisinperintää koskevassa asiassa antaa hakijalle kirjallinen päätös. Rahaston päätökseen voidaan merkitä rahaston nimi ja päätöksen antaja koneellisesti tai leimalla.

3 b §

Muutoksenhaku

Rahaston antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta kirjallisella valituksella työttömyysturvalautakunnalta. Päätökseen, joka perustuu rahaston sääntöjen mukaiseen oikeuteen säännöissä mainituista etuuden saamisen edellytyksistä poiketen myöntää etuus yksimielisellä päätöksellä, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Valitus on toimitettava rahastolle viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun valittaja sai tiedon päätöksestä. Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu valittajan ilmoittamalla osoitteella. Työttömyysturvalautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

3 c §

Oikaisupäätös

Rahaston on käsiteltävä sille toimitettu päätös oikaisuasiaina. Jos rahasto hyväksyy kaikilta osin valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava oikaisupäätös. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 3 b §:ssä säädetään.

Jos päätöstä ei oikaista 1 momentissa mainitun tavoin, rahaston on viipymättä toimitettava valitusta koskevat asiakirjat ja lausuntonsa työt-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

työttömyysturvalautakunnalle. Jos rahasto hyväksyy osittain valituksessa esitetyt vaatimukset, se voi kuitenkin tältä osin heti myöntää vaaditun edun. Jos valituskirjelmä on jo toimitettu työttömyysturvalautakunnalle, on tästä ilmoitettava sille viipymättä.

3 d §

Päätöksen poistaminen ja uudelleen käsittely

Jos koulutus- ja erorahaston tai työttömyysturvalautakunnan lainvoimainen päätös on perustunut väärään tai puutteelliseen selvitykseen tai on ilmeisesti lainvastainen, työttömyysturvalautakunta voi asianosaisten hakemuksesta taikka rahaston esityksestä asianosaista kuultuaan poistaa rahaston tai oman päätöksensä ja ottaa tai määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, rahasto voi uuden selvityksen perusteella käsitellä asian uudelleen myös työttömyysturvalautakunnan aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä.

3 e §

Virheen korjaaminen

Jos koulutus- ja erorahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen (asiavirhe), rahasto voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen. Asiavirhetä ei kuitenkaan saa korjata asianosaisten suostumuksetta. Rahaston on korjattava päätöksessä oleva ilmeinen kirjoitusvirhe, jollei korjaaminen johda asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen. Korjaamisesta on tehtävä merkintä päätöksen tallekappaleeseen. Korjattu tai uusi päätös on annettava asianosaiselle, jolla on oikeus hakea siihen muutosta siten kuin 3 b ja 3 c §:ssä säädetään.

Päätökseen, jolla rahasto ei ole hyväksynyt virheen korjamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valiittamalla.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen on haettu muutosta ja muutoksenhakukirje on 3 c §:n 2 momentin mukaisesti toimitettu työttömyysturvalautakunnalle, on korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ilmoitettava ja siinä tehty päätös toimitettava työttömyysturvalautakunnalle.

Käsitellessään asia- tai kirjoitusvirheen kor-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Takaisinperintä

Siltä, joka vääriä tietoja antamalla tai salaamalla todellisen asinalaidan on sssnut aikaan sen, että koulutus- ja erorahaston etuus on myönnetty peruusteettomasti, taikka joka muutoin on nostanut sanotun etuuden oikeudettomasti, peritään jo maksettu etuus takaisin, ellei koulutus- ja erorahasto asiasta muuta päättä. Koulutus- ja erorahaston takaisinperimistä koskeva päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

7 §

Takaisinperintä

Tämän lain mukainen aiheettomasti maksettu etu on perittävä takaisin. Aiheettomasti maksettu etu voidaan jättää kokonaan tai osittain perimättä takaisin, jos se katsotaan kohtuulliseksi ja aiheettoman edun maksamisen ei ole katsottava johtuneen sen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta taikka jos takaisinperittävä määrä on vähäinen.

Takaisinperimistä koskeva rahaston lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio. Aiheettomasti maksettu etu saadaan periä takaisin myös vähentämällä se myöhemmin maksettavista etuuksista.

7 a §

Olosuhteiden muutos

Jos koulusetuuden saajan olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, että se aiheuttaisi etuuden lakkauttamisen tai sen määrän pienentämisen, tulee hänen viipymättä ilmoittaa siitä rahastolle. Tällaisen ilmoituksen laiminlyönnin vuoksi liikaa maksettu etu voidaan periä takaisin rahaston antamalla päätöksellä ilman 3 d §:ssä tarkoitettua päätöksen poistamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat koulutus- ja erorahastosta annetun lain mukaiset muutoksenhakuasiat voidaan siirtää työttömyysturvalautakuntaan tämän lain mukaan käsiteltäviksi.

